

Sak 12/20: Klagebehandling av vedtak om fastsetting av kvote for lisensfelling av bjørn 2020 og skadefelling av bjørn 2020/2021

Innkomne klager

- Rovviltets Røst

Rettslig klageinteresse

I henhold til forvaltningsloven (fvl.) § 28 har *parter og andre med rettslig klageinteresse* klagerett. Ved rettslig klageinteresse må klageren ha en viss tilknytning til saken, det vil si å ha interesser av slik art og styrke at det er rimelig å gi vedkommende et rettskrav på å få avgjort om et forvaltningsvedtak er gyldig eller ugyldig. Organisasjoner har i stor utstrekning rett til å klage for å fremme medlemmenes eller standens interesser, eller for å ivareta organisasjonens ideelle interesser de har som formål å verne om.

Det bemerkes at fvl. regler om klagebehandling skal følges, jf. rovviltforskriftens § 18. Det innebærer blant annet at underinstansen skal vurdere hvorvidt vilkårene for å ta klagen til behandling er oppfylt, jf. fvl. § 33 andre ledd siste punktum. Dersom vilkårene ikke er oppfylt, skal klagen avvises.

Sekretariatet anser at klageren alle har rettslig klageinteresse, og vil anbefale rovviltnemnda å ta klagen til behandling.

Klagefrist

Vedtaket i fellessak 10/20 om skadefelling/lisensfellingsskvote av bjørn 2020-2021 ble fattet den 20. april og lagt ut på miljøvedtaksregisteret den 22. april. Enkeltvedtak kan påklages i medhold av fvl. kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Klagen ble fremsatt rettidig.

Hovedinnhold i klagen

Her følger hovedpunktene i klage fra Rovviltets Røst. Klagen følger vedlagt.

Organisasjonen mener at nemnda ikke har myndighet til å vedta skadefellings- og lisensfellingsskvote for brunbjørn for 2020/21. En mener nemnda har tolket § 7 feil. Det vises til at bestandsnivået er beregnet til 2,5 ynglinger i region 5/Hedmark i 2019. Dette kan ikke avrundes til 3 tellende ynglinger, og samtidig slå fast at en ligger over bestandsmålet slik forskriften krever. Klageren mener derfor at nemnda ikke har myndighet til å fatte kvotevedtak i på brunbjørn i 2020/21. Det vises også til sekretariatets saksframlegg der de har konkludert med at nemnda ikke har myndighet.

Det klages også på at følgende setning i sekretariatets saksframlegg ble fjernet i nemndas vedtak: *"Dersom det under lisensfelling blir felt en binne gis fylkesmannen fullmakt til å avslutte lisensfelling i området der det finnes binner."*

I klagen går det fram at nemnda forandret en formulering i saksframlegget under pkt. 6, "om felling av binne med unge(r)". I vedtaket er det i tillegg fjernet tre ord fra den opprinnelige teksten: "Binne med unge(r), samt hennes unge(r), er unntatt fra lisensfelling" Her er de tre ordene "samt hennes unge(r)" fjernet.

En mener vedtak på 3 stk brunbjørn er et for høyt antall når man vet hvor vanskelig det er å se forskjell på hannbjørner og binner i en jaktsituasjon.

Innledning

Stortinget har gjennom rovviltforliket av 2004 og 2011, og ved behandling av Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i norsk natur, Innst. 330 S (2015-2016) og Innst. 257 L (2016-2017) lagt føringer for forvaltningen av rovvilt. Forvaltningen av bjørn og annet fredet rovvilt skal gjennomføres innenfor de rettslige rammene Stortinget har fastlagt. I 1986 sluttet Norge seg til Europarådets konvensjon av 19. september 1979 vedrørende vern av ville europeiske planter og dyr, og deres leveområder (Bernkonvensjonen). I 2009 vedtok Stortinget lov om naturmangfold (naturmangfoldloven). Forannevnte legger de overordnede rammene for rovviltforvaltningen. Det betyr blant annet at forvaltningen skal forsøke å nå vedtatte bestandsmål innenfor fastsatte, rettslige rammene for uttak. Forvaltningen skal tilsvarende praktisere prinsippet om en tydelig soneforvaltning, noe som innebærer at rovvilt er prioritert i noen områder og beitedyr andre områder.

De regionale rovviltnemdene er offentlige viltorgan opprettet i medhold av viltloven § 4 med ansvar for forvaltning av rovvilt i sin region, jf. rovviltforskriften § 2 k). Rovviltnemdene skal gjennomføre vedtatt nasjonal politikk innenfor sin region, jf. rovviltforskriften § 5. Rovviltnemdenes vedtak om kvote for skadefelling og lisensfelling kan påklages til Klima- og miljødepartementet, jf. §18. For øvrig følger klagebehandlingen fvl. regler.

Sekretariatets kommentarer til klagerens anførsler

I vedtak fattet den 20. april 2020 i sak 10/20 fattet rovviltnemnda vedtak om en skadefellingskvote og lisensfellingskvote, - i kombinasjon, på til sammen 3 dyr for region 5 for å forebygge betydelige skader på husdyr og tamrein.

Sekretariatet hadde i sitt saksframlegg konkludert med at nemnda ikke hadde myndighet til å gjøre eget kvotevedtak. Vi hadde da lagt til grunn at bestandsmålet var nådd i region 5 med det *beregnete* tallet på ynglinger på 2,5 i 2019. Nemnda gjorde en annen vurdering og mente vanlige avrundingsregler til nærmeste «hele yngling» gjelder også for beregnede antall ynglinger av bjørn. Nemnda la til grunn at det forelå 3 ynglinger av bjørn i 2019, og konkluderte med at de derfor hadde oppfylt bestandsmålet og hadde myndighet.

Nemndas vedtak om kvote var i tråd med sekretariatets innstilling i forslag til en anmodning når det gjelder kvotens størrelse i antall dyr. Sekretariatene har i saksframlegget for fellessak 10/20 lagt fram kunnskapsgrunnlaget, herunder skadeomfang og felte dyr tidligere år, oversikt over bestandssituasjonen og juridiske sider ved saken. Kvoten samlet sett for betinget skadefelling og lisensfelling er satt på et nivå som gjør at den er tilstrekkelig for å håndtere akutte skadefellingssituasjoner i beitesesongen, og for ev. ta ut resterende av kvoten for å gjøre en forsvarlig bestandsregulering for å dempe skader på husdyr. Et uttak gjennom betinget skadefelling/lisensfelling på 3 brunbjørn vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse.

I henhold til forvaltningsloven § 33 skal underinstansen (i dette tilfellet rovviltnemnda) foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Sekretariatene anser at det er sentralt i en klagebehandling om saken på vedtakstidspunktet var tilstrekkelig opplyst, og om det gjennom klagen har fremkommet opplysninger som ikke var kjent for nemndene på vedtakstidspunktet. Sekretariatet anser at de fleste av momentene som anføres i klagen er vurdert og redegjort for i saksframlegget til sak 10/20. Sekretariatene vil imidlertid gi noen utdypende kommentarer til enkelte av anførsler i klagen.

Om nemndas myndighet

Etter rovviltforskriftens § 7 første ledd skal nemndenes myndighet for jerv og gaupe baseres på et gjennomsnitt av siste 3 års ynglinger fra det nasjonale overvåkingsprogrammet. For ulv og bjørn er det dokumenterte data fra siste års registreringer som teller. Sekretariatet har lagt til grunn at gjeldende praksis har vært; for de artene der et gjennomsnittstall beregnes benyttes avrundingsregler til nærmeste hele tall. For bjørn der antall ynglinger beregnes det enkelte år, benyttes ikke slike avrundingsregler. Sekretariatet ser at nemnda har hatt en annen fortolkning av dette. Vi imøteser departementets klargjøring av dette i sin sluttbehandling av saken.

Om vilkår gitt i kvotevedtaket

Sekretariatet har foreslått enkelte vilkår for å sikre at ikke binner ikke blir felt på skadefelling/lisensfelling. Dette bl.a. på bakgrunn av at det i 2019 ble felt en binne. Nemnda har anledning til å omformulere vilkår gitt i saksframlegget. Det vilkår som nemnda beslutter vil derfor være en del av vedtaket. Sekretariatet har tatt nemndas justeringer til etterretning.

Klageren mener et uttak på 3 dyr vil medføre en risiko for at binner blir felt i en konkret jaktsituasjon. Det vises til vurderingene sekretariatet har gjort i saksframlegget mht. skadepotensial, og avgrensning av lisensfellingsområdet i forhold til dette hensynet.

Konklusjon

Sekretariatet kan ikke se at det i klagen er kommet fram nye momenter som ikke var kjent for nemnda på vedtakstidspunktet, og som tilsier en omgjøring av rovviltnemndas vedtak av 20. april 2020, sak 10/20.

Innstilling

1. Om rettslige forhold:

Rovviltnemnda viser til at klagen har innkommet innen fristen. Det anses at klagerne har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.

2. Nemndas klagebehandling:

Rovviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om kvotens størrelse, jf. nml. §§ 8 og 10 jf. også fvl. § 17. Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet. Vedtaket ansees også tilstrekkelig begrunnet.

Klagen tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak av 20.4.2020 i sak 10/20, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.